

LBRIS

We know
books

Grădina
SECRETĂ

Frances Hodgson Burnett

*Traducere din limba engleză și note
de Andrei Covaciu*

Bookzone
BUCUREȘTI, 2025

Cuprins

Capitolul 1 N-a mai rămas nimeni	7
Capitolul 2 Duda Mary-Dimpotrivă	16
Capitolul 3 Străbătând mlaștina	28
Capitolul 4 Martha	35
Capitolul 5 Plânsul de pe coridor	58
Capitolul 6 „Cineva plângea. Era cineva!”	67
Capitolul 7 Cheia de la grădină	77
Capitolul 8 Măcăleandru care a arătat calea	86
Capitolul 9 Cea mai ciudată casă în care a locuit vreodată cineva	98
Capitolul 10 Dickon	111
Capitolul 11 Cuibul mierlei	127
Capitolul 12 „Aș putea să capăt niște pământ?”	139
Capitolul 13 „Eu sunt Colin”	151
Capitolul 14 Un tânăr rajah	170
Capitolul 15 Construirea cuiburilor	186

Capitolul 16 „Nu ureau!” a spus Mary	202
Capitolul 17 O „istericală”	213
Capitolul 18 „Nu tre’ să pierdem nicio clipă”	223
Capitolul 19 „Ă sosit!”	233
Capitolul 20 „Am să trăiesc veșnic... am să trăiesc mereu... întotdeauna!”	249
Capitolul 21 Ben Weatherstaff	261
Capitolul 22 Atunci când a asfințit soarele	275
Capitolul 23 Magia	283
Capitolul 24 „Lasă-i să râdă”	300
Capitolul 25 Draperia	317
Capitolul 26 „E mama!”	328
Capitolul 27 În grădină	342
Despre autoare	367

Capitolul 1

N-a mai rămas nimeni

Atunci când Mary Lennox a fost trimisă la conacul Misselthwaite ca să locuiască împreună cu unchiul ei, toată lumea a spus că fata era cel mai dezagreabil copil pe care îl cunoscuseră vreodată. Ceea ce era adevărat. Mary avea un cap micuț, era slabă și mică de statură, avea un păr blonziu subțire și rar și o expresie acră întipărită pe chip. Nu numai părul îi era galben, ci și fața, pentru că fata se născuse în India și suferise mai tot timpul când de o boală, când de alta. Tatăl ei slujise guvernul Angliei și fusese extrem de ocupat în perioadele când nu suferise și el de vreo boală, în vreme ce mama fetei fusese o mare frumusețe căreia nu-i păsase decât să dea petreceri și să se distreze în compania altor cheflii. Ea nu-și dorise niciodată o fetiță, iar după ce a născut-o pe Mary, copilul a fost dat în grija unei ayahe¹, căreia i s-a dat de înțeles că, dacă dorea să-i facă pe plac lui Mem Sahib², ar fi trebuit să țină copilul departe de ochii acesteia cât mai mult cu putință. Așa că în lunile în care a fost un bebeluș

1 Ayah - doică, în India și Pakistan.

2 Mem sahib - soție de oficial britanic în India colonială.

bolnăvicios, agitat și urât, fetița a fost ținută în odăița ei, iar apoi, când a devenit un țânc bolnăvicios, agitat și urât, care abia începea să umble, a fost ținută tot în odăița ei. Mary nu-și amintea alte figuri familiare în afara chipului negricios al ayahei sau în afara fețelor celorlalți servitori băștinași care întotdeauna o ascultau, făcându-i toate mendrele – pentru că Mem Sahib s-ar fi supărat dacă ar fi fost deranjată de plânsul copilei. Ajunsă la vârsta de șase ani, fetița devenise cea mai tiranică și mai egoistă purcică din câte existaseră vreodată. Tânăra guvernantă engleză care venise să o învețe să scrie și să citească o antipatizase atât de mult, încât după numai trei luni își dăduse demisia, iar următoarele guvernante care au încercat să ocupe locul rămas vacant au rezistat și mai puțin decât prima. Prin urmare, dacă Mary nu ar fi vrut neapărat să învețe să citească cărți, n-ar fi învățat niciodată literele alfabetului.

Într-o dimineață înfiorător de fierbinte, pe vremea când avea vreo nouă ani, Mary s-a trezit tare îmbufnată – și s-a îmbufnat și mai tare văzând că servitoarea care aștepta lângă pat nu era, de fapt, ayaha ei.

– De ce ai venit? a întrebat-o ea pe femeia aceea ciudată. Nu vreau să rămâi aici. Trimite-mi-o pe ayaha mea.

Femeia părea înspăimântată, însă a răspuns bâiguind că ayaha nu putea veni, iar când Mary s-a înfuriat și a început s-o lovească cu pumnii și cu

picioarele, s-a speriat și mai tare și a repetat că nu era posibil ca ayaha să vină la Missie Sahib.

Plutea ceva misterios în aerul acelei dimineți. Nimic nu se petrecea așa cum ar fi trebuit. Câțiva dintre servitorii băștinași nu se prezentaseră la serviciu, iar cei pe care Mary îi văzuse se fofilaseră sau se îndepărtaseră cu pași grăbiți, fețele lor părând speriate și mai cenușii decât de obicei. Nimeni însă nu-i spunea nimic, iar ayaha nu se zărea pe nicăieri. În dimineața aceea fetița a fost lăsată singură, până când într-un târziu s-a învrednicit să iasă în grădină, începând să se joace de una singură sub copacul de lângă verandă. Se prefăcea că așterne un pat de flori, înfigând flori mari, stacojii, de hibiscus în niște grămăjoare de pământ, devenind tot mai bosumflată și bolborosind pentru sine vorbele de ocară pe care ar fi urmat să i le adreseze lui Saidie de cum aceasta s-a fi întors.

— Scroafă ce ești, scroafă, purcea! spunea ea, știind că era cea mai înjositoare insultă să-l faci porc pe un băștinaș. În vreme ce repeta asta scrâșnind din dinți, Mary a auzit-o pe mama ei cum pășește pe verandă împreună cu o altă persoană – un tânăr blond. Cei doi stăteau în picioare și discutau cu niște glasuri șoptite, ciudate. Mary îl cunoștea pe tânărul cel blond care arăta ca un băiețel. Auzise că era un ofițer la început de carieră, sosit de curând din Anglia. Fetița s-a uitat și la el, însă cel mai mult s-a uitat la mama ei. Mereu făcea așa când i se ivea ocazia să o vadă, deoarece Mem Sahib

– Mary obișnuia s-o numească așa – era o femeie înaltă, zveltă și drăguță, care purta niște haine deosebit de frumoase. Părul îi era buclat și mătăsos, iar nasul ei micuț și delicat părea făcut să disprețuiască. Avea niște ochi mari, surâzători. Toate hainele ei erau făcute din niște pânzeturi vapoase care păreau să plutească prin aer, iar Mary zicea că erau „pline de dantele”. În dimineața aceea păreau mai pline de dantele ca niciodată, însă ochii mamei nu mai erau deloc surâzători. Rămăseseră la fel de mari, însă acum – în vreme ce și-i ațintea rugători către chipul tânărului ofițer blond cu trăsături de copil – exprimau teamă.

– E atât de rău? Ah, chiar atât de rău? a auzit-o Mary pe mama ei întrebând.

– E cumplit, a răspuns tânărul cu glas șovăielnic. Cumplit, doamnă Lennox. Ar fi trebuit să plecați la munte acum două săptămâni.

Mem Sahib își frământa degetele.

– Ah, știu că ar fi trebuit! a exclamat ea. Am rămas doar ca să mă pot duce la petrecerea aceea idioată. Cât de nesăbuită am putut să fiu!

În clipa următoare, dinspre odăile servitorilor s-a făcut auzit un zgomot puternic, asemenea unui vaier, care a făcut-o pe femeie să se țină de brațul tânărului. Mary rămăsese încremenită, simțind cum tremură din cap până-n picioare.

– Ce e? Ce e? a bâiguit doamna Lennox.

– A murit cineva, a răspuns ofițerul cu chip de copil. Nu mi-ați spus că a izbucnit și printre servitorii voștri.

– Dar n-am știut! a exclamat Mem Sahib. Vino cu mine! Vino cu mine! a urmat ea răsucindu-se pe călcâie și grăbindu-se să intre în casă.

Apoi s-au petrecut tot felul de lucruri înfricoșătoare. În cele din urmă, lui Mary i-a fost explicat misterul acelei dimineți. În regiune izbucnise o formă virulentă de holeră, iar oamenii cădeau răpuși ca muștele. În noaptea dinainte, ayaha căzuse bolnavă, iar vaierul venit dinspre odăile servitorilor anunțase că femeia tocmai murise. Până în zorii zilei următoare, alți trei servitori își dăduseră duhul, în vreme ce alții fugiseră îngroziți. Panica se înstăpânise peste tot. Nu exista niciun bungalow în care să nu se afle cel puțin un muribund.

În timpul agitației și confuziei din ziua următoare, Mary s-a ascuns în odaia ei, uitată de toată lumea. Nimeni nu se gândea la ea, nimeni n-o dorea, în vreme ce în jur se petreceau tot felul de lucruri stranii de care ea nu avea habar. Mary își petrecea orele fie plângând, fie dormind. Tot ce știa era că oamenii erau bolnavi și că auzea tot felul de zgomote ciudate, înfricoșătoare. La un moment dat s-a strecurat în sufragerie, dar acolo nu se afla nici țipenie de om, deși se zăreau resturi de mâncare, în vreme ce masa și scaunele arătau de parcă ar fi fost împinse de niște meseni care s-au ridicat brusc în picioare, din nu se știe ce motiv. Fetița a mâncat niște fructe și câțiva biscuiți și, cum era însetată, a băut un pahar de vin aproape plin. Băutura i s-a părut dulce, ceea ce a făcut-o să nu-și dea seama cât de tare era. În scurtă vreme s-a simțit foarte

somnoroasă, așa că a revenit în odaia ei, în care s-a închis înspăimântată de vaietele pe care le auzea dinspre aripa servitorilor și de zgomotul continuu de pași grăbiți. Vinul o toropise într-un asemenea hal, încât abia dacă-și mai putea ține ochii deschiși, așa că s-a întins pe pat, după care vreme îndelungată n-a mai știut nimic din ceea ce se petrecea în jur.

De fapt, în vreme ce dormise atât de adânc, se petrecuseră o grămadă de lucruri, însă ea nu fusese deranjată de vaietele oamenilor și de lucrurile scoase sau aduse în bungalow.

Când s-a trezit, Mary a rămas întinsă, privind peretele din fața ei. Casa zăcea cufundată în nemișcare. Nu mai pomenise o asemenea liniște. Nu mai auzea nici glasuri, nici zgomot de pași, ceea ce a făcut-o să se întrebe dacă nu cumva lumea trecuse cu bine prin holeră și totul revenise la normal. De asemenea, se întreba cine va avea grijă de ea, acum că ayaha ei murise. Probabil i se va găsi o altă ayahă, care îi va spune câteva povești noi. Mary se cam plictisise de vechile povești. Moartea dădacei n-o făcuse să plângă. Cum nu era de felul ei un copil afectuos, nu-i prea păsa de soarta nimănui. Zgomotele și agitația, vaietele acelea din timpul holerăi o înspăimântaseră – și o supăraseră că nimeni nu păruse să-și aducă aminte că ea se afla în viață. Cei din jur fuseseră prea panicați ca să se gândească la o fetiță care nu-i era nimănui dragă. Se pare că, atunci când oamenii se îmbolnăvesc de holeră, nu se gândesc decât la ei înșiși. Dar dacă între timp

toată lumea se însănătoșise, cu siguranță cineva își va aminti de ea și va veni s-o caute.

Doar că n-a venit nimeni, așa că fetița a rămas pe loc, aștepând, în vreme ce casa devenea tot mai tăcută. La un moment dat a auzit un foșnet pe rogojină, iar când s-a uitat să vadă, a zărit un șarpe strecurându-se prin odaie și privind-o cu niște ochi asemenea unei perechi de nestemate. Fata nu s-a speriat, știind că era vorba despre un șarpe neveninos care nu i-ar fi făcut niciun rău și care oricum părea nerăbdător să iasă din odaie. În scurtă vreme, șarpele s-a strecurat pe sub ușă, urmărit de ea cu privirea.

— Ce liniște stranie, a spus fetița. Pare că în tot bungalow-ul n-am mai rămas decât eu și șarpele.

Nu a durat însă un minut până când a auzit zgomot de pași venind dinspre curte, apoi dinspre verandă. Erau pașii unor bărbați care au intrat în bungalow vorbind între ei în șoaptă. Nimeni nu s-a apropiat de ei ca să le vorbească. Se auzea doar cum nou-sosiții deschideau ușile și inspectau camerele.

— Ce paragină! a auzit Mary glasul unuia dintre bărbați. Femeia aceea... atât de frumoasă! Îmi imaginez că și copilul a avut aceeași soartă. Am auzit că avea o fetiță, însă nimeni n-a mai văzut-o.

Peste câteva minute, când ușa ei a fost dată în lături, Mary stătea în mijlocul odăii. Arăta ca o mogâldeță mică, urâtă, bosumflată, care stătea încruntată pentru că începuse să i se facă foame și pentru că se simțea nemeritat de neglijată. Primul care a pășit în cameră era un ofițer masiv despre

care Mary își amintea că-l văzuse stând de vorbă cu tatăl ei. Părea obosit și tulburat, însă la vederea ei a rămas atât de surprins, încât a dat să facă un pas înapoi.

— Barney! a strigat el. Am găsit un copil! Un copil singur! Într-un loc ca ăsta! Doamne Dumnezeule, cine e fetița asta?

— Sunt Mary Lennox, a răspuns fata îndreptându-și spinarea.

I se părușe foarte urât din partea bărbatului să numească bungalow-ul tatălui ei „un loc ca ăsta”.

— Am adormit în vreme ce toată lumea suferea de holeră și abia acum m-am trezit. De ce n-a venit nimeni?

— Ea e fetița pe care n-a mai văzut-o nimeni! a exclamat bărbatul întorcându-se cu fața spre tovarășii lui. Au uitat pur și simplu de ea!

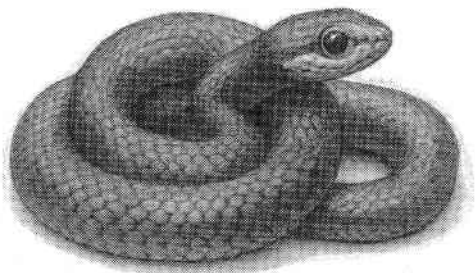
— Și de ce, mă rog, au uitat de mine? a întrebă Mary, bătând nervoasă din picior. De ce n-a venit nimeni?

Tânărul pe nume Barney i-a adresat fetei o privire plină de amărăciune. Mary chiar l-a surprins clipind des, ca să-și alunge lacrimile.

— Sărmanul copil! a spus el. Pentru că nu a mai rămas nimeni.

Iată felul ciudat și abrupt în care Mary a aflat că nici tatăl, nici mama ei nu plecaseră. Cei doi muriseră și fuseseră duși de acolo în timpul nopții, iar cei câțiva servitori băștinași rămași în viață părăsiseră casa de cum li se ivise ocazia, fără ca vreunul să-și aducă aminte că acolo rămăsese de izbeliște o

Missie Sahib. Iată de ce casa rămăsese cufundată în liniște. Prin urmare, era adevărat că în bungalow nu mai rămăseseră decât ea și șarpele cel mic.

Capitolul 2

Duduca Mary-Dimpotrivă

Lui Mary îi plăcuse să se uite la mama ei de la distanță și crezuse că era nespus de frumoasă, însă cum de fapt nu o prea cunoștea, nimeni nu se așteptase ca fetița s-o iubească sau să-i ducă prea mult dorul după dispariția ei. De fapt, nu-i ducea deloc dorul și, cum Mary era un copil egocentric, a continuat să se ocupe doar de propria persoană, ca întotdeauna. Dacă ar fi fost mai mare, cu siguranță ar fi înspăimântat-o gândul că a rămas singură pe lume, însă ea era încă micuță și mereu i se purtase de grijă, așa că își imagina că așa vor sta lucrurile întotdeauna. Ce o interesa era să știe că va ajunge în grija unor oameni drăguți care se vor purta frumos cu ea și o vor lăsa să-și vadă de ale ei, așa cum făcuseră ayaha și ceilalți servitori.

Știa că nu va rămâne în casa preotului englez unde fusese trimisă la început. Nu voia să rămână acolo. Preotul acela era sărac și avea cinci copii cam de aceeași vârstă. Aveau haine ponosite și se certau întruna, smulgându-și jucăriile unii altora. Mary ura bungalow-ul lor ținut în neorânduială și s-a purtat așa de urât cu ei, încât după primele două zile deja

nimeni nu se mai juca cu ea. La o zi după sosire, i-au dat și o poreclă care a umplut-o de nervi.

Basil fusese cel care o născocise. Basil era un băiețel cu niște ochi care îi trădau neobrăzarea și un nas cârn. Mary nu-l putea suferi defel. Se juca singură, la umbra unui copac, așa cum se jucase și în ziua în care izbucnise holera. Tocmai făcea niște grămăjoare de pământ și niște alei de grădină, când Basil s-a apropiat de ea, urmărind-o cu privirea. La un moment dat, îndeletnicirea ei i-a captat interesul, așa că i-a făcut deodată o sugestie:

– De ce nu faci și o grămăjoară de pietre, ca într-o grădină alpină? a întrebat el. Acolo, în mijloc, a spus el aplecându-se și arătând cu degetul.

– Pleacă! a strigat Mary. Nu vreau băieți prin preajma mea. Pleacă!

Preț de o clipă, Basil a părut supărat, apoi a început s-o tachineze. Mereu făcea asta cu surorile lui. A început să danseze în jurul ei, strâmbându-se, cântând și râzând.

*Duducă Mary-Dimpotrivă,
Cum o mai duce grădina ta?
Cu clopoței argintii și buruieni deopotrivă,
Și cu gălbenele așezate uite-așa.*

Basil a cântat și a tot cântat până când ceilalți copii l-au auzit, începând și ei să râdă, și cu cât era Mary mai furioasă, cu atât cântau mai tare „Duduca Mary-Dimpotrivă”. Pe urmă, cât a mai stat cu familia lor, copiii o numeau „Duduca Mary-Dimpotrivă”